

••• Nederland Maritiem Land

••• Samen voor een blauwe toekomst

Een varend Nederland maakt
een welvarend Nederland

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Waarom is de maritieme sector zo belangrijk voor Nederland?	4
2.1 Energietransitie en verduurzaming	5
2.2 Klimaatadaptatie	7
2.3 Vitale functies op zee	8
2.4 Militaire veiligheid	9
2.5 Verdienvermogen	10
3. Wat kunt u doen?	11

1. Inleiding

De Nederlandse identiteit is gevormd door het water. Het is één van de belangrijkste bronnen van onze welvaart. Over de internationale zeeën en binnenwateren van de Nederlandse delta bedrijft Nederland al eeuwenlang handel en diplomatie. 90 procent van alle goederen bereikt ons land via de zee en twee derde van onze doorvoer en export gebeurt ook via het water. Onze kust is daarom niet het einde van ons land, maar het begin van de wereld. De internationale scheepvaart over zee en op de binnenwateren heeft Nederland rijk gemaakt, maar het belang van de maritieme sector voor Nederland gaat nog veel verder.

Verbinder van
de **Nederlandse**
maritieme sector

2. Waarom is de maritieme sector zo belangrijk voor Nederland?

Het is 24 februari 2022 wanneer Europa voorgoed verandert. De Russische invasie van Oekraïne is het voorlopige hoogtepunt van een aantal ontwikkelingen die de nieuwe machtspolitiek in de wereld aanschouwelijk maakt. In de dagen en maanden die volgen, wordt Europa zich er pijnlijk van bewust dat wij voor onze welvaart en voorzieningen veel te afhankelijk zijn geworden van onberekenbare buitenlandse mogendheden. Door onze sterke afhankelijkheid van Russische olie en gas dreigt ook in Nederland een energiecrisis. Veel mensen gaan met grote zorgen de winter in. Kunnen zij straks hun energierekening nog betalen of komen ze in de kou te zitten?

Met hoge spoed wordt in het Eemshavengebied in recordtijd een drijvende terminal voor vloeibaar aardgas (LNG) gebouwd. Hier wordt LNG, dat door tankers vanuit Noorwegen en de Verenigde Staten wordt aangevoerd, gasvormig gemaakt en in het gasnetwerk geïnjecteerd. Dit vormt een belangrijke stap om in de toekomst de energieonafhankelijkheid en leveringszekerheid voor Nederland en Europa te waarborgen.

Zonder schepen, zonder onze maritieme infrastructuur en zonder onze maritieme vakkennis was dit nooit gelukt. De impact van de oorlog in Oekraïne op Nederland was dan nog vele malen groter geweest.

De maritieme sector heeft niet alleen een centrale rol in de nationale en internationale transportketen. Zij is ook de sleutel om aan onze vraag naar (hernieuwbare) energie te voldoen, onze veiligheid te garanderen in een omgeving van toenemende geopolitieke spanningen en om ons te wapenen tegen een stijgende zeespiegel.

2.1. Energietransitie en verduurzaming

De maritieme sector speelt een cruciale rol in de energietransitie en verduurzaming van Nederland. De overgang naar groene energiebronnen en de verminderde afhankelijkheid van fossiele brandstoffen zijn essentieel voor de leefbaarheid en toekomstbestendigheid van ons land.

Windenergie op zee staat hierbij centraal, met plannen om tegen 2030 jaarlijks 21 gigawatt windvermogen op te wekken. Dit zal 75% van ons elektriciteitsverbruik dekken. Daarnaast worden plannen gemaakt voor grootschalige groene waterstofproductie op de Noordzee. Groene waterstof, geproduceerd met hernieuwbare energiebronnen zoals wind- en zonne-energie, zal een belangrijke schakel in onze energiemix worden.

Om deze plannen te realiseren zijn tal van verschillende scheepstypes nodig. Denk hierbij aan transportschepen die bemanning en materieel van en naar offshore windplatformen brengen, maar ook werkschepen voor de installatie van offshore infrastructuur. De Nederlandse maritieme sector is koploper in het ontwikkelen, (af)bouwen en gebruiken van deze specialistische schepen. Het is belangrijk dat wij onze kennis en ons vakmanschap op dit gebied op peil houden, zodat wij in de toekomst in staat zijn in onze eigen energiebehoefte te voorzien.

Tegelijkertijd is de scheepvaart één van de meest duurzame vormen van transport die wij kennen. Dit komt door een hoge brandstofefficiëntie en de grote transportcapaciteit per schip. Ook draagt transport via de zee- en binnenvaart aanzienlijk bij aan het verminderen van de verkeerscongestie op het land. Desondanks is de wereldwijde scheepvaart verantwoordelijk voor 3% van de mondiale uitstoot van broeikasgassen, waaronder CO₂. Op jaarbasis komt dat neer op 1076 miljoen ton CO₂. Om onze klimaatdoelstellingen te halen en onze planeet leefbaar te houden moet de uitstoot, ook van schepen, drastisch worden teruggebracht. In dit kader heeft de IMO een klimaatakkoord gesloten voor de internationale zeevaart waarbij is overeengekomen om in of rond 2050 volledig klimaatneutraal te zijn.

In dit licht heeft de maritieme sector samen met de Nederlandse overheid, waaronder de Koninklijke Marine en de Rijksrederij, en de kennisinstellingen de handen ineengeslagen om het Maritiem Masterplan te realiseren. Met dit plan ontwikkelen, bouwen en gebruiken we 40 klimaatneutrale schepen voor de kust- en binnenvaart, natte waterbouw, offshore wind en maritieme veiligheid. Hiermee versnellen we de transitie naar klimaatneutrale schepen voor Nederland en kunnen we dankzij de opgedane kennis ook anderen helpen de transitie op tijd door te voeren.

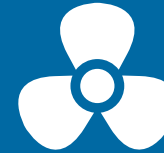
Zeescheepvaart en binnenvaart

- Transport van goederen en mensen over water

Jachtbouw en watersportindustrie

- Ontwerp en jacht(af)bouw
- Jachthavens
- Reparatie en onderhoud
- Jachtmakelaardij
- Detail- en groothandel
- Verhuur en vaarscholen
- Zeilmakerijen

Havens

- Laad, los en overslag
- Opslag
- Dienstverlening vervoer over water
- Tussenpersonen vrachtverkeer

Visserij

- Kottervisserij
- Binnervisserij
- Grote zeevisserij (pelagische visserij)
- Viskwekerijen (mossel- en oestercultuur)

Maritieme dienstverlening

- Bunkeraars en scheepsleveranciers
- Classificatiebureaus
- Verzekeringsbedrijven
- Maritieme onderzoeks- en opleidingsinstituten
- Juridische dienstverlening en financiering

Waterbouw

- Kust- en oeverwerken
- Suppleties
- Baggerwerkzaamheden
- Natuurontwikkeling
- Gebiedsinrichting
- Zand- en grindwinning
- Hoogwaterbescherming
- Havenontwikkeling
- Constructieve waterbouw
- Landaanwinning

Scheepsbouw

- Nieuwbouw
- Scheepsreparatie
- Superjachtbouw

Offshore Energy

- Levering van producten en diensten aan energiemaatschappijen, bijvoorbeeld bouw en onderhoud van offshore windparken

Maritieme toeleveranciers

Levering van producten en technische diensten, zoals:

- Elektrotechnische en werktuigkundige installaties
- Coatings
- Interieurbouw
- Ingenieursdiensten
- Projectmanagement
- Veiligheidsanalyses

Koninklijke Marine (Vloot en Korps Mariniers)

- Bescherming van het Nederlands grondgebied inclusief de Caribische delen van het Koninkrijk
- Bijdrage aan de permanente NAVO-vlootverbanden
- Nationale taken, onder andere het ruimen van explosieven op de Noordzee, hydrografische taken, beveiligen van havens, ondersteunen van de Kustwacht
- Bescherming van onze handelsroutes over zee

2.2 Klimaatadaptatie

In de laatste 130 jaar is de zeespiegel langs de Nederlandse kust met zo'n 24 cm gestegen. Belangrijkste oorzaak hiervan is het uitzetten van opwarmend water en het smelten van gletsjers en landijs als gevolg van de opwarming van de aarde. De verwachting is dat de zeespiegelstijging nog lange tijd zal doorgaan, zelf als de CO₂-uitstoot drastisch wordt teruggebracht.

Voor een land dat deels onder de zeespiegel ligt, is een sterke maritieme sector een existentiële voorwaarde. De maritieme sector, met name de natte waterbouw, beschermt ons land voor overstromingen door het onderhouden en verhogen van dijken en het uitbaggeren van rivieren. En als het een keer misgaat door steeds extremere weerfenomenen, dan zijn Rijkswaterstaat en de Koninklijke Marine, maar ook private reders, met hun kennis, vaardigheden en gespecialiseerde schepen cruciaal om de veiligheid van onze mensen te waarborgen.

2.3 Vitale functies op zee

Naast energieopwekking en transport is communicatie één van de meest vitale functies op zee. In de snel digitaliserende wereld van vandaag speelt de zeebodem een cruciale rol voor de wereldwijde connectiviteit. Onderzeese datakabels vormen de ruggengraat van ons moderne communicatienetwerk en worden steeds belangrijker. Deze kabels, die de oceanen doorkruisen en continenten verbinden, zijn onmisbaar voor het internationale internet- en telefoonverkeer. De Nederlandse Noordzeebodem vormt de thuisbasis van meerdere cruciale internetknooppunten.

Maar deze onderzeese infrastructuur is gevoelig voor verstoringen. Dat betreft zowel verstoringen met natuurlijke oorzaken, zoals extreem weer, als moedwillige sabotage door criminelen, terroristen en kwaadwillende staten.

De gevolgen van zo'n verstoring zouden meteen voelbaar zijn: plotseling is de internetverbinding traag of niet beschikbaar. Het nieuws en social media zijn niet langer binnen handbereik en het verzenden en ontvangen van e-mails lukt niet meer. Online bankieren wordt verstoord, waardoor financiële transacties problematisch worden. Telewerk wordt vrijwel onmogelijk en de internationale handel en logistiek raken ernstig verstoord met directe gevolgen voor de economie.

Voor de bewaking en beveiliging en om in geval van nood de schade snel te kunnen ontdekken en herstellen, zijn gespecialiseerde sensoren en schepen met geavanceerde technologieën en uitrusting nodig. Ook spelen maritieme experts en technici een sleutelrol in het identificeren van schade en het plannen en coördineren van hersteloperaties. Een sterke maritieme sector met de juiste mensen en middelen is dus van essentieel belang om de continuïteit van onze communicatie-infrastructuur te waarborgen en verstoringen snel en effectief te herstellen.

2.4 Militaire veiligheid

De Koninklijke Marine speelt een belangrijke rol in de militaire veiligheid van Nederland en haar wereldwijde belangen door het vermogen om op en vanuit zee dreigingen te ontdekken, op te sporen en uit te schakelen als het moet. Bijvoorbeeld om de wateren binnen ons koninkrijk te beschermen, maar ook om de voor Nederland belangrijke zeeroutes te controleren, open te houden en om Nederlandse schepen en zeevarenden te beschermen. Het wereldwijd vrije gebruik van de zee is van enorme invloed op onze welvaart. Zo zet de Koninklijke Marine zich in om piraterij en criminaliteit op open zee te bestrijden. Daarnaast draagt de Koninklijke Marine in NAVO- en coalitieverband bij aan de veiligheid van onze bondgenoten en partners, wat van groot belang is voor de stabiliteit in Nederland en Europa.

Om haar taken goed en gegarandeerd te kunnen uitoefenen heeft de Koninklijke Marine een zelscheppend marinebouwcluster nodig, dat hoogwaardige marineschepen tegen een relatief lage kostprijs kan bouwen. Een zelscheppend marinebouwcluster stelt de Koninklijke Marine in staat om autonoom te opereren, zonder te veel afhankelijk te zijn van het buitenland. Dit waarborgt de nationale veiligheid en soevereiniteit. Bovendien stimuleert een zelscheppend marinebouwcluster de technologische innovatie en creëert het hoogwaardige banen, wat bijdraagt aan de economische en industriële basis van Nederland. Kortom, een zelscheppend marinebouwcluster is onmisbaar om de Koninklijke Marine in staat te stellen haar cruciale rol te vervullen in een snel veranderend maritiem speelveld.

2.5 Verdienvermogen

Een sterke economie vormt het fundament van welzijn en stabiliteit van de maatschappij. Het draagt bij aan het vergroten van de koopkracht, het verminderen van ongelijkheid en het verbeteren van de sociale cohesie. Ook is een sterke economie een randvoorwaarde voor investeringen in broodnodige duurzame ontwikkelingen.

Met haar lange geschiedenis, innovatieve bedrijfscultuur en de havens van vooral Rotterdam en Amsterdam als toegangspoorten naar Europa, is de maritieme sector een belangrijke motor van de Nederlandse economie. De totale toegevoegde waarde van het haven- en maritieme cluster bedroeg in 2021 56,5 miljard euro. Dit is gelijk aan 6,6 procent van het bbp. Ruim 540.000 mensen verdienen hun levensonderhoud in de havens en maritieme industrie. Dit komt neer op 5,5 procent van de totale werkgelegenheid in Nederland.

Moderne, veilige en efficiënte havens zijn daarom van cruciaal belang. Zij vormen niet alleen de draaischijf voor internationale handel, maar ondersteunen ook een breed scala aan industrieën en diensten, van logistiek tot scheepvaart en (energie)productie. Ze zijn verantwoordelijk voor de overslag en distributie van alle goederen die ons land binnenkomen of weer verlaten. De havens dragen aanzienlijk bij aan onze concurrentiepositie in de wereldmarkt en zijn voorwaardelijk voor het verdienvermogen in vele andere sectoren. Daarom is het moderniseren, versterken en beschermen van onze havens van essentieel belang voor de welvaart, het welzijn en de economische groei van Nederland.

Het economische potentieel van de maritieme sector is echter nog veel groter. De enorme maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie, bieden een aanzienlijke kans voor duurzame groei. Alleen al het Maritiem Masterplan levert potentieel een extra toegevoegde waarde van 33-40 miljard euro tot 2050 op.

Bekijk
hier het
**Maritiem
Masterplan**

3. Wat kunt u doen?

De maritieme sector is de levensader van Nederland en heeft onze geschiedenis gevormd als geen andere sector. Nu is het tijd voor u om een rol te spelen in het schrijven van de toekomst van deze cruciale industrie.

Ontdek de maritieme carrière:

Overweeg een carrière in de maritieme sector of moedig jongeren aan dat te doen. Het biedt spannende kansen en een kans om bij te dragen aan onze nationale welvaart. Meer informatie over opleidingen, open dagen en carrièrekansen vindt u op: www.maritimebyholland.nl

Leer en deel

Duik in de rijke geschiedenis en innovaties van de maritieme wereld. Deel uw kennis met anderen, van vrienden en familie tot uw lokale gemeenschap.

Blijf op de hoogte

Blijf op de hoogte van maritieme ontwikkelingen door u te abonneren op het LinkedIn-kanaal van Nederland Maritiem Land.

Bezoek en ervaar

Beleef maritieme avonturen! Bezoek scheepsmusea, havens en de kustlijn om de magie van de zee te ervaren.

Dit is een uitgave van:
Stichting Nederland Maritiem Land
Boompjes 40
3011 XB Rotterdam
Nederland
www.maritiemland.nl
November 2023